

Zbigniew Moszumański

Tradycje szkolnictwa artyleryjskiego w Toruniu : konferencja naukowa w 90-lecie powstania Oficerskiej Szkoły Artylerii

Przegląd Historyczno-Wojskowy 14(65)/3 (245), 231-232

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

Tradycje szkolnictwa artyleryjskiego w Toruniu. Konferencja naukowa w 90-lecie powstania Oficerskiej Szkoły Artylerii

Dnia 7 czerwca 2013 r. w Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia im. gen. Józefa Bema w Toruniu odbyła się konferencja naukowa nt. „Przypomnieć Toruniowi Oficerską Szkołę Artylerii, przywrócić artylerzystom wspomnienia”. Jej celem było przypomnienie i ocena dorobku oficerskich szkół artylerii w latach 1923–2002.

Tradycje oficerskiego szkolnictwa artyleryjskiego sięgają 1 czerwca 1923 r., kiedy to marszałek Polski Józef Piłsudski powołał usytuowaną w tym mieście Oficerską Szkołę Artylerii. W latach 1923–1939 w uczelni tej (od 9 sierpnia 1928 r. do września 1939 r. nosiła ona nazwę Szkoły Podchorążych Artylerii) wykształcono ponad 2100 absolwentów, którzy walczyli potem na frontach II wojny światowej. Po wojnie szkoła powróciła do Torunia, gdzie funkcjonowała do 30 września 2002 r.; w dniu tym, w ramach głębokiej reorganizacji polskiego szkolnictwa wojskowego, została rozwiązana, a na jej miejsce w tym samym roku powołano dzisiejsze Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia.

W konferencji wzięli udział: prezydent Torunia Michał Zalewski, przewodniczący Rady Miasta Torunia Marian Frąckiewicz, szef Zarządu Szkolenia Sztabu Generalnego WP gen. bryg. Franciszek Kochanowski, generałowie brygady w rezerwie i w stanie spoczynku: Antoni Skibiński, Wojciech Kubiak, Włodzimierz Sasiadek, Edward Pawlica i Jarosław Wierzchołski, szef Wojsk Rakietowych i Artylerii Wojsk Lądowych płk dr Jarosław Kraszewski, dowódcy jednostek artyleryjskich, wychowankowie szkoły.

Podczas konferencji, którą prowadził były rektor Wyższej Szkoły Oficerskiej im. gen. Józefa Bema gen. bryg. w st. sp. Andrzej Piotrowski, wygłoszono siedem referatów.

Pierwszy z nich, dotyczący szkolnictwa oficerskiego w Toruniu w latach 1923–1939, przedstawił dyrektor Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy dr Mirosław Giętkowski. Funkcjonowanie Oficerskiej Szkoły Artylerii w pierwszym powojennym 10-leciu oraz jej dorobek omówił dr Zbigniew Moszumański z Wojskowego Biura Badań Historycznych Wojskowego Centrum Edukacji Obywatelskiej. Kolejne 10-lecie szkoły przedstawił dr Jan Marchel, a dr Stefan Olszewski zaprezentował dokonania Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Rakietowych i Artylerii w latach 1967–1991. Węzłowe problemy funkcjonowania Wyższej Szkoły Oficerskiej im. gen. Józefa Bema w ostatniej dekadzie istnienia uczelni artyleryjskiej przedstawił gen. Piotrowski, a dr Tadeusz Szkopek mówił o kształceniu artylerzystów na Wydziale Wojsk Rakietowych i Artylerii Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych w latach 2002–2004. Konferencję zamknęło wystąpienie dr. Wiktora

Matczyńskiego poświęcone badaniom naukowym prowadzonym w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Rakietowych i Artylerii oraz w Wyższej Szkole Artylerii im. gen. Józefa Bema.

Wizualne uzupełnienie konferencji stanowiła otwarta na dziedzińcu Ratusza Staromiejskiego okolicznościowa wystawa obrazująca kolejne etapy dziejów toruńskiej uczelni artyleryjskiej.

Zbigniew Moszumański

Generał Władysław Sikorski – życie i działalność. Konferencja popularnonaukowa w 70. rocznicę katastrofy gibraltarskiej

Dnia 18 czerwca 2013 r. w Centrum Edukacyjnym Instytutu Pamięci Narodowej im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” odbyła się sesja poświęcona gen. broni Władysławowi Sikorskiemu, premierowi i Naczelnemu Wodzowi. Konferencja była podzielona na trzy części, po których odbyła się dyskusja.

Doktor Przemysław Wywiół (Muzeum Armii Krajowej w Krakowie) wygłosił referat nt. „Działalność niepodległościowa Władysława Sikorskiego do roku 1918”. Prelegent omówił udział Sikorskiego w organizowaniu Związku Walki Czynnej oraz Związku Strzeleckiego. Podkreślił bardzo dużą aktywność przyszłego Naczelnego Wodza oraz bogate doświadczenia zdobyte przed 1918 r. Wystąpienie Marka Hańderka (Instytut Pamięci Narodowej) było poświęcone działalności politycznej Sikorskiego w dwudziestoleciu międzywojennym, m.in. pełnionym funkcjom państwowym oraz narastającemu konfliktowi z marszałkiem Polski Józefem Piłsudskim. Tę część sesji zakończył dr hab. Józef Marczak (profesor Akademii Obrony Narodowej), wygłaszając referat nt. „Generał Sikorski jako strateg”.

Tematem wystąpienia dr. Krzysztofa Kaczmarka (Instytut Pamięci Narodowej) była postawa Stronnictwa Narodowego wobec rządu Sikorskiego w latach 1939–1943. Doktor Marek Gałęzowski (Instytut Pamięci Narodowej) omówił stosunek piłsudczyków do polityki rosyjskiej ówczesnego Naczelnego Wodza, a dr Sławomir Kalbarczyk (Instytut Pamięci Narodowej) przedstawił koncepcje generała użycia Armii Polskiej w Związku Sowieckim oraz skuteczność zarządzania przez Sikorskiego siłami zgromadzonymi na Wschodzie.

Ostatnią część konferencji otworzył referat dr. Czesława Szafrana (WBBH WCEO) nt. „Katastrofa gibraltarska w świetle najnowszych badań historycznych”, odczytany w zastępstwie przez Pawła Przeździeckiego (WBBH WCEO). Z dużym zainteresowaniem zgromadzonych spotkało się wystąpienie Kamili Sachnowskiej (Instytut Pamięci Narodowej), która mówiła o wiedzy o Sikorskim w podręcznikach do historii i wśród uczniów, w tym uczących się w szkołach, których patronem jest generał. Sesję zakończyło wystąpienie Macieja Żuczковского (Instytut Pamięci Narodowej), który przedstawił historię Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie oraz pokrótce omówił zasoby tej uznanej placówki.

Paweł Przeździecki